

Tamara Trojanowska

„Gombrowicz – pharmakeus”

Gombrowicz – pharmakeus skupia się na teatralnym projekcie Gombrowicza, który najlepiej ilustruje miejsca szczególnie intensywnych spotkań tego, co jest indywidualne, osobiste i intymne (*bios*), z tym, co kulturowe (*logos*) i historyczne (*mythos*). Tekst ten sonduje transgresyjne skutki takich połączeń w nieustannych wysiłkach pisarza, by wyjść poza własne granice, w życiu i sztuce, i przededefiniować horyzont, w którym te działania są podejmowane. Czyni to poprzez skupienie się szczególnie na idei ofiary w jego sztukach. Poprzez umieszczenie ofiary w swej istocie analitycznej, dyskusja transgresji może angażować kilka strategicznie wybranych obszarów, a mianowicie ekscentryczne paradygmaty katolicyzmu i romantyzmu w polskiej kulturze, roli kultury w odniesieniu do skończonego charakteru życia ludzkiego, i ostatnia, ale nie najmniej ważna idea *pharmakon*, zarówno w sensie, w jakim jest odczytana przez Jacques’a Derridę jak i przez René Girarda. Pierwsze odczytanie to informacja o rozumieniu miejsca przemocy dyskursywnej w polskim teatrze, podczas gdy drugie mówi o rzeczywistym *pharmakos*, czyli koźle ofiarnym, gdyż odnosimy się tu do relacji między jednostką a społecznością w społecznym i kulturowym rytuale, który znajduje się w samym jądrze transgresyjnej tradycji w polskim teatrze.